

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 13. Zettortdeenâ 28tâ Merza 1835.

Jaunas sinnaš.

No Merretas, 7tâ Merz. Ugrak ne kâ zitteem gaddeem scho gadd' mums pawaffara rahdahs, jo jau 15tâ Webruar dsirdejam zihruslus, 19tâ pirmee plohsii no Suffeijas=uppes us Zelgawu isgahje, scha mehnescha pirmas deenas arri jau kihwites un bambuli rahdijahs, un nah-tres un skahbenes jau sahje loppas dsiht. Bet ar leelu gaidischanu lautini arridsan gaida us fil-taku laiku, barribas= un seena=truškuma deht, kas jo leels bija, un zaur ko ir winnu maisite, kas bes tam gan knappi bija isdewusees, teem wehl wairak masumâ gahje. Tadeht arri magasihne no dascheem labbeem fainneefeeem tohp apmekleta, kas lihds schim pee tahs paschas ne bij gahjuschi. Dauds fainneezehin, kam rud-dent ne kartupeli, ne kahposti, ne zittas dahrsu-faknes ne bij labbi noauguschas, lohti gruhti irr nahzees, sawu faini ismittinaht, un pee putas kahdu aisleiju sagahdaht. — Lauſchu zerriba stahw us nahkamu wassaru, ko tas schehligais Deews gribbetu augligaku darriht, ne kâ tahs abbas pahrgahjuschas, zaur kurrachin semneeku labklahschana gan daudsweetahin irr lohti masumâ gahjuschi. Lihds schim pee muhsu rudsu=laukeem wehl ne kahda skahde nau bijusi. Lai Deews dohd, ka tee ir lihds gallam labbi isturretohs!

Jo wairak lautineem scho gadd' ar sawu paschu un ar sawu lohpinu usturreſchanu tehreschanaš un behdas zehlehs, jo wairak dascheem pagasteem tas ar firsnigu pateizibu irr ja=atsihst, ka daschi zeenigi kungi winneem schinni gruhtâ gaddâ pee winnu behru=mahzischanas un grahamu=sagahdaschanas ar schehligu praktu irr paligâ nahkuschchi. Tâ Ilsemuischas zeeniga mah-te nopirke par 20 sudr. rubleem grahamatas, un tahs lifke isballiht stary bahrineem un nabba-geem behrneem. Tâ Wezz=Mehmelmuischas zeenigs kungs sawâ muischâ leef mahziht 13 behr-

mus, kas tur arridsan wissu pahrtiſchanu dabbu, un kurreem wiina tehws, (wezzais Porescha kungs no Zſchkilles), ir sawu dattu pee winnu prakta = apgaisinoschanas peemest gribbedams, par 25 sudr. rubleem grahamatas schkinkojis; un tâ patt arridsan Palkalnes zeenigs kungs, sawu lauschu nespehzi bu un labbu praktu redsedams, teem no sawa pascha pagasta wezzu ſfohlmeisteri sagahdajis, kas muischâ 19 behrnus mahza, kas arri no sawa kunga tahs pirmas grahamatas dab-buja. —

Lai Deews scheem zeenigeem kungeem atmakfa winnu schehlastibas darbus, un zaur teem winnu pagastos wairo gaischuunu, kristigus tikku-mus, un wissuwairak pateizibu un paklaufibu prett saweem labbudarritajem!

* * *
No Wezz=Kalzenawas (Widsemnê, Zehsu aprinki). Mums bija wezza, wezza koh-ku basniza, kas warr buht wairak ne ka 100 gad-dus stahweja. Beidsiht bes nahwes breeſmahin laudis ne warreja wairs tur sawu Deewa kalpo-schanu turreht. Preeksch 5 gaddeem ta tappe isahr dita un jaunam Deewa nammam grunts afminš lifte. Ar leelu puhleschanu un dauds naudas tehriinu us to paschu weetu jauna ſkaiſta basniza tappe ustaifita, 21 affis garrumâ un ar augstahin ſliprahin welwehm. Tohrnam aug-stums irr no 27 affim. Altars irr ſkaiſti ispusch-kohts un ar jauneem dahrgeem basnizas rihtcem no zeenigeem kungeem apdahwinahts. Basnizas ehrgeles makfa wairak ne ka 500 sudr. rublus. Par scho jaunu un ſkaiſtu basnizu mums buhs pateikt Deewam un sawam zeenigam leelkungam, kas ar labbu un gudru praktu un ar dauds laika tehriinu scho swehtu ehku lifke ustaifihst un kas ik deenas pats klahst bija, par wissu gahdadams un pehz wisseem darbeem raudsidams. Schi jauna basniza makfa wairak ne ka 9000 (Devinus tuht-

stofchus) fubr. rublus. Trefchâ Merz mehnescha deenâ winna tappe eefwehtita. No mallu mal-lahm bija fanahfufchi kungi un laudis, tâ ka basniza, jebfchu labbi leela, gandrihs ne warreja wiffus basnizas gahjeus fanemt. Ap pulksten II preefsch pufsdeenâs atbrauze zeenigs General-Superdenta kungs ar muhsu leelkungu un ar II mahzitajeem pee basnizas durwim. Zehfu aprinka zeenigs Prahwesta kungs un Ehrgeles mahzitais Weirich preefsch aischlehgtaghm basnizas durwim ihfu swehtu wallodu turreja — tad durwis tappe atwehrtas un draudse ar preezigu flawas dseefnu tappe eewesta jaunâ basnizâ. General-Superdenta kungs un muhsu leelkungs gahje wiffu papreefsch, tad nahze II mahzitaji, swehtus basnizas scaufus, frustu un bibbeli nesdami — un tad pakkal speedahs wiffa draudse. Nu zeeenigs General-Superdents basnizu eefwehtija ar swehteem wahrdeem un luhgschanahm, tapat arri altari un kanzeli. Winnam blakkam preefsch altara stahweja Zehfu aprinka prahwests un Jaunpils mahzitais. Wiffi zitti mahzitaji fehdeja pee mallas ne tahlu no altara. Pee eefwehtichanas luhgschanas wiffi mahzitaji un wiffa draudse zellôs mettehs. Pehz tam eefahze ta Deewa kalposchana, kâ ik swehtdeenu, un zeenigs Kalzenawas wezs mahzitais fazzija spreddikfi ar preezigu un patezigu firdi. Pehz beidsamas dseefmas Jaun-Debalgas mahzitais bikts runnu turreja preefsch altara un 14 draudses lohzekli baudi ja Jesus swehtu wakkarimu. Behrsohnes mahzitais kristija 3 behrnus un Rohkneffes mahzitais faulalaja 2 pahrus. Ap pulksten 3 pehz pufsdeenâs, Latweefchu Deewa kalposchana bija pagallam. Tad eefahze ta eefwehtichana un Deewa kalposchana eefsch wahzu wallodas, kas pulksten 5 beidsch.

Lai Deews nu swehti un usturr un farga muhsu jaunu basnizu — mums, muhsu behrneem un behrnu behrneem par dwehseles swehtibu. Lai swehti un usturr un ar weffelibu apdahwina muhsu gohdigu un zeenigu mahzitaju, kas gandrihs 40 gaddus pee mums Deewa wihna kalnâ strahda un pee saweem swehta ammata darbeem irr nosfirmojis. Mums irr jauna basniza! — ta-

pehz mehš gribbam no jauna pee-augt tizzibâ, zerribâ un ihstâ kristigâ mihlestibâ! L.....g.

Kahds Latweefchu semmes = wihrs atwehl saweem wallodas = un zilts = brahkeem schahs sinnaš no dab = baš = un gaisa = leetahm.

(Skattees Nr. 12.)

Sesta nodatta.

Par pehrkohnu un zittahm uggunigahm leetahm gaisâ.

Zuhš mihli lassitaji gan pehrkohnu pasihsteet un sinneet arri, ka tas patš schury un turp, jeb pascheem, jeb nahburgeem, dauds leelas skahbes darrijis.

Pehrkohns un sibbens irr weens patš un tapehz tee allasch reisē irr. Bet ka tas nahk, kad sibbens allasch papreefsch redsams un pehrkohns pakkal? Redset, kad weens isschauj biffi, tad winnam ugguns un sprahgschana irr reisē, bet kad nu ohtrs kahds labbu gabbalu tahlat' stahw, tas ugguni un duhmus brittinu papreefsch reds, eekam biffes sprahgschanu dsird. Tapat tas irr ar pehrkohnu.

Kas tas pehrkohns gan warr buht, kas tâ ar tik leelu trohksni sprahgst un sperr? Wezzi laudis stahsta, ka debbesis dsihwojohht wezs-tehws, kas sperroht tur, fur welns peefittees; tapehz jamett frustu preefschâ, lai welns behg. — Bet ta irr aplama nejhgu = walloda. Lawš frusts arr tewi ne aischargahs, kad sibbens gribbehš trahpiht. Klauseet, kas pehrkohns irr! — Kad waffarâ karstas deenas un faule spihb, tad dauds spit-taligi twaiki jeb dwannumi no purweem un daschadeem puumeem gaisâ uskahpj, to warren tâ vildidami, kâ mums gruhthi dwaefchu wilkt. Kad nu leetus ar masu wehsinnu nahk, tad schee dwannumi tâ lohthi tohp kustinati un bersti, kâ tee eedeggahs, sprahgst, daschureis lihds semmes noschaujahs un ko tik trahpi, azzumirkli maita. Ta sprahgschana, kas tik weenâ azzumirkli irr, tomehr ilgi un breefmigi augstâ gaisâ norihb un skann. Bet kapehz gan wajjadsetu tahdus beedklus mums redsch? Nu tad atkal peeminneet, ka Deews irr un paleek allaschin gudraks pahr

mums. Woi tee dwannumi, kas tahdi kaitigi gaisã fahpj, mums par labbu buhtu, kad tee arween wairotohs? Uk nè, lai Deems pasarg! Tad wissa dabba nihktu un mehriõ zeltõhs, kas wissas dsihwibas isdeldetu. Tãpehz mums wehl tam scheligam debbes = tehwan par schahdu winna schelastibu no firõs = dibbena ja = pateiz. Ja gribbeet jo skaidraki sinnaht, no ka pehrkohõs zellahs, tad leezeet wehrã, fo dabbas = mahzitaji no ta teiz. Kad weenu glahsu-lohdi itt stipri trin, tad winnas eesch = spehki lohti tohp safarseti, kã, kad to kas aiskarr, jeb ar zittu leetu sadurrahõ, tad no winnas ar breefnigu warru dsirkstelle iskreen un to klastakaju maita. Tãpatt tas notee, kad faule tohs spittaligus dwannumus, kas ar daschadu fehraimu spehku pilditi, gaisã uswell un fasilda, tad daschã weeta stipraki eekarst un kad tee no wehja tohp grohsiti un tee debbeschi zits ar zittu sadurrahõ, tad sprahgst un schauj, bet ne ar lohdi — jo ta irr nejehg walfoda — bet ar sawu ahtru spehku. — Jau daschas skuntes irr isdohmatas ka warr no pehrkohna fargatees, bet es tik stahstischu, fo ikweenam lohti buhs wehrã nemt. Pehrkohna laikã ne buhs stahweht appatsch kohfa, nedf pee kahda lohpa, nei skurstent un kur tik wehsch zaur welkash; jo tẽ pehrkohõs mehds lihds eewilktees un maitaht fo atrohn. Zilwekam Deems tãpehz prahtu dewis, ka tam buhs wissas leetas apdohmigam buht un fargatees. Bet kas to wehrã ne leek nei klausa, tas Deewu nemm smeeklã un sawu wesselibu tihschu saude, tahdam pehz buhs grubta atbildschana. Tãpehz fargatees luhdsami un ne kahrdinajcet Deewu. Ja tad arri Deewa rihsste aisenem, tad tak firõs irr drohscha. — Ka zilweku daschureis no tahdas preepeshas nelaimes warr glahbt, us to padohmu mums jau irr grahmatina fagahdata.

Uu apluhkoffim kas ta „ruhfa“ irraid, kas tikpatt spohschi pee debbes rahdahs kã sibbens. Redseet draugi, no weenas sinnaschanas to ohtru drihsak saprattifim. Ruhfu gan zittã laikã ne buhseet redsejuschu ka wakkarã un paschã nakti. Winna spihd itt spohschi, bet bes spehka. Kas ta irr, to es juns patlabban gribbu stahstih.

Ta irr tahla sibbena atspihbumõ. Tãpehz, kad juhs redseet ruhfu atspihdoht, tad tizeet, kã tai mallã, no kurrenes ruhfa atspihd irr pehrkohõs, jebschu gan paschu pehrkohnu ais leela tabluma ne warreet dsirdeht. Es atminnohs, ka isgahjuschã waffarã, kurrã mehõ leetus gandrihs ne dabbujam redseht, 16tas August deenas wakkarã, es un dauds zitti laudis brangu ruhfu redsejam. Uk kã muhsu zerriba tad atspirge un mehõ dohmajam, ka drihs leetu dabbufim; — jo tannu paschã laikã arr pee mums bij leela meschudegshana. — Un luhk! muhsu zerriba ne bija welti. Preeksch pufsnakts usnahze leels leetus ar breefnigu pehrkohnu un gandrihs neapstahdamu sibbeni. — Ta ruhfa ne darra ne kahdu skahdi, kã gan laudis melsh, ka ta maitajoht seedus un apruhfinoht labbibu; tãdeht to arr par ruhfu dehwe, kas gan ihsteni sibbens = spihdeklis buhtu nosauzams. Bet tas naw teef, brahli! apdohmajcet tik ar prahtu un apluhkojeet to dabbu, tad drihsak saprattiseet un manniseet, ka seedu un labbibas maitaschana gan warr buht zaur salnu jeb kahdeem kuffaineem nahk, woi no miglas. Tee, kas dabbu ne proht, dauds tahdus neekus melsh, par fo prahta laudis smeijahõ. — —

(Zurplikam wairak.)

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahõ Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Puttnenu pagasta teefas wissi parradu deweji ta lihdschimniga fainneeka Meschafargu Kahrta, kas no mahjam islikõs, un par kurrã mantu inventariuma, trubkuma un zittu parradu deht konkurse spreesia, us aizinati, pee sandeschanas sawas teefas 6 neddetu starpã, prohti lihds 22tru April f. g. kas par to weenigu un isstehgshanas terminu nolikõs, ar sawahn prassichanahm un winnu peerahdischanahm scheitan peeteiktees.

Puttnenu pagasta teefa, 11ã Merz 1835. 3
(Z. E.) +++ Jaunsem Ehrnest, pagasta wezzakais.
(Nr. 10.) E. W. Jacobsohn, pagasta teefas stihweris.

Us pawehleschanu tahõ Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Krohna muishas Kloster Nieputtes pagasta

teefas pafluddinahts: ka ta Krohna Waltetu muifchas mohderefchana, un tas tur peederrigs Paparschu un Pilles frohgs, taps no Jahneem fcha 1835ta gadda lihds Jahneem 1836 us nohmu isdohti, un ta isfohlishchana us 2tru un 3fchu April f. g. nolikta; wiffi tee, furri tahs augfcham peeminnetas weetas gribbetu us-nent, tohp usaizinati, few tannis noliktas deenas, pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Tahs skaidrafas sinnas warrehs tannis isfohlishchanas deenas dab-buht sinnaht.

Baffis, imâ Merz 1835. I

(L. S.) Uns Tohm, pagasta wezzakais.

(Nr. 31.) Grening, gagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschenu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfis ic. ic. ic., tohp no Dunalkes un Sallenes pagasta teefas wiffi tee, kam taisfnas praffifchanas pee ta Dunalkes faimneeka Sanderu Janna buhtu, kas sawas mahjas magasihnes un zittu parradu dehl atdewis, usfaukti, few 8 nebbetu starpâ pee schahs pagasta teefas peeteiktees, zittabi neweens wairs ne taps peenemts.

Dunalkes un Sallenes pagasta teefa, tanni 5ta Merz 1835. I

††† Rudsemneeku Jannis, pagasta wezzakais.
(Nr. 9.) C. F. Günther, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahbas taisfnas parradu praffifchanas pee ta nelaika Wornsmundes faimneeka Leelu Madlenu Jahna buhtu, tohp schein usaizinati, lai lihds 23fcho April f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenemts. Wornsmundes pagasta teefa, 23fchâ Webruar 1835. I

††† Eserneeku Wikkels, pagasta wezzakais.
(Nr. 7.) U. Grundt, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffas lauku un pilfatu pollizeies-teefas, appakfch furreahm kahdi zilweki dshiwu, kas 8ta revisione pee Edohles pagasta peerakfitti, tohp luhgtas, tahduš, no appakfchraftitas deenas 4 neddelu starpâ scheinan at-fuhtiht, ar to peekohdinafchenu, ka teem lihds ar fawahm krohna makfchahanam sawus zittus darbus bes uskawefchanas sche irr japeepild.

Eдохles pagasta teefa, 16ta Merz 1835. 2

Ehrmann Nahtin, pagasta wezzakais.
(Nr. 20.) C. Arnoldy, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanaš.

Tee flauzami lohpi Sohdu muifchâ un tas tur peederrigs Lakajes frohgs, taps no Jahneem fcha 1835ta gadda us nohmu isdohti, un ta isfohlishchana taps 22trâ un 29ta Merz f. g. pee Sohdu muifchas pagasta teefas noturreta. I

Naudas, labbibas un prezzu tirus us plazzi. Nihgê tanni 18ta Merza 1835.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 60 kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohds kannepu tappe makfahts ar	—	75
5 — papihru naudas	1	38	1 — linnu labbakas furtes — —	3	20
1 jauns dahlderis	1	32	1 — — flitakas furtes — —	2	80
1 puhrs rudsu tappe makfahts ar	1	45	1 — tabaka	1	20
1 — kweeschu	1	80	1 — dselses	—	65
1 — meeschu	1	20	1 — fweesta	2	50
1 — meeschu = putrainu — —	2	—	1 muzza filku, preeschu muzza — —	4	25
1 — ausu	—	85	1 — — wihfchnu muzza — —	4	50
1 — kweeschu = miltu — —	2	20	1 — farkanas fahls	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	—	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	45	1 — rupjas baltas fahls — —	4	25
1 — firau	1	50	1 — smalkas fahls	3	85
1 — linnu = sehklas	3	25			
1 — kannepu = sehklas	1	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weena makfa.		
1 — kimmenu	5	—			

W r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofrath von Braunschweig, grahm. pahrluhkotais.